

Narodowy Bank Polski (NBP) jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z Konstytucją RP NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

NBP pełni w stosunku do banków funkcje regulacyjne, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa depozytów zgromadzonych w bankach oraz stabilności sektora bankowego. Organizuje system rozliczeń pieniężnych, prowadzi bieżące rozrachunki międzybankowe i aktywnie uczestniczy w międzybankowym rynku pieniężnym. Narodowy Bank Polski jest odpowiedzialny za stabilność i bezpieczeństwo całego systemu bankowego, pełni funkcje banku banków oraz nadzoruje systemy płatności w Polsce.

NBP pełni trzy podstawowe funkcje: banku emisyjnego, banku banków oraz centralnego banku państwa.

Podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Rada Polityki Pieniężnej to organ NBP odpowiedzialny za prowadzenie polityki pieniężnej, w tym ustalanie wysokości stóp procentowych NBP. Składa się z przewodniczącego Rady, którym jest Prezes NBP oraz 9 członków, powoływanych w równej liczbie przez Prezydenta, Sejm i Senat na 6 lat.

NBP ma wyłączne prawo emisji banknotów i monet (tzw. znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej). To dlatego na każdym polskim banknocie znajduje się podpis Prezesa NBP. Emitowane przez NBP banknoty i monety są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

RPP corocznie ustala założenia polityki pieniężnej, w których określa strategię oraz instrumenty polityki pieniężnej, a także składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania tych założeń.

Na czele NBP stoi Prezes, który kieruje pracami Zarządu i jednocześnie jest przewodniczącym Rady Polityki Pieniężnej.

NBP jest tzw. bankiem państwa, czyli prowadzi rachunek bieżący budżetu państwa oraz rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych. Przykładowo, kiedy płacimy podatek dochodowy, nasze środki trafiają nie do banku komercyjnego, a na rachunki urzędów skarbowych utrzymywane w NBP.

Skorzystaj z naszej zakładki edukacyjnej. www.nbp.pl/edukacja

W przeciwieństwie do banków komercyjnych NBP nie prowadzi rachunków dla osób fizycznych i przedsiębiorstw ani nie udziela im kredytów. Rachunki w NBP mają za to banki komercyjne i budżet państwa. Dlatego często NBP jest określany bankiem banków i bankiem państwa.

Działalność NBP różni się istotnie od działalności banków komercyjnych. Przede wszystkim inne są ich podstawowe cele: zadaniem NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, natomiast celem banków komercyjnych jest osiągnięcie zysku.